

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK POLSKI
POZIOM PODSTAWOWY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MPO-P1**

CZERWIEC 2016

Uwaga: akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Przykładowe odpowiedzi

Ponieważ ma ukryte sensy/znaczenia.

Ponieważ ma związek z doświadczeniem komunizmu.

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.2. (0–3)

Przykładowe odpowiedzi

a) Klucz do interpretacji: *tygrysy to obywatele, a treserzy to władza*

Uwaga: uznaje się cytaty w granicach zdania.

b)

Działania podejmowane przez władzę w stosunku do obywateli: przemoc, pozorna łagodność, stosowanie kar i nagród, zachowanie dystansu, izolowanie od świata, umożliwianie awansu do aparatu władzy.

Reakcje obywateli na działania władzy: chęć przypodobania się, bunt, brak potrzeby wolności / nieświadomość zniewolenia / brak solidarności / chęć awansowania.

Schemat punktowania

3 p. – wypisanie kluczowego fragmentu oraz sformułowanie dwóch informacji o metodach sprawowania władzy i dwóch informacji o postawach obywateli.

2 p. – za spełnienie dwóch wymagań spośród w.w.

1 p. – za spełnienie jednego wymagania spośród w.w.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.3. (0–2)

Przykładowe odpowiedzi

Określenie postawy nadawcy – *móc spojrzeć sobie samemu w oczy* – być uczciwym / szczerym wobec siebie samego; nie wstydzić się / nie czuć winnym.

Odpowiedź dopuszczalna – *oaza przyzwoitości*.

Określenie postawy odbiorcy – *czytać między wierszami / szukać drugiego dna* – rozumieć ukryty sens / dostrzegać prawdę / być dociekliwym.

Schemat punktowania

2 p. – podanie oraz sparafrazowanie dwóch właściwych sformułowań.

1 p. – podanie dwóch właściwych sformułowań lub podanie i sparafrazowanie jednego sformułowania.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.4. (0–2)

Przykładowe odpowiedzi

Subiektywizm – oddanie własnych doświadczeń, refleksji / użycie 1 os. l. poj. np.: *poczułem, że już nie trafiam*.

Lekki, żartobliwy ton – karykaturalne przedstawienie komunizmu/odniesienie do metki od majtek, jedynego krawatu / porównanie reportażu literackiego z ogórkami i oscypkiem.

Sformułowania o charakterze potocznym – kolokwializmy, np: *dotarło do mnie, nie mają zielonego pojęcia, komuna, Dzięki Bogu, majtki, na milicji*.

Uwaga: uznaje się trafnie dobrane cytaty.

Schemat punktowania

2 p. – poprawne podanie trzech przykładów.

1 p. – poprawne podanie dwóch przykładów.

0 p. – podanie jednego przykładu; odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.5. (0–3)

Przykładowa odpowiedź

Autor zwraca uwagę na popularność polskiego reportażu w Europie i wskazuje przyczyny tej popularności. Przytacza fragment reportażu B. Łopieńskiej, ukazując dzięki niemu obraz ówczesnej rzeczywistości i przykłady ukrytych w tekście sensów. Opisuje doświadczenia z zagranicznych wykładów i spotkań z młodymi ludźmi, którzy nie potrafią zrozumieć komunistycznego kontekstu polskiego reportażu literackiego.

Schemat punktowania

3 p. – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; adekwatny poziom uogólnienia, streszczenie logicznie spójne, właściwa liczba słów.

2 p. – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście ALE zaburzenia dotyczące sposobu uogólnienia LUB logicznej spójności streszczenia.

1 p. – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia ORAZ logicznej spójności streszczenia

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 1.6. (0–2)

Poprawna odpowiedź

a) Tytuł: *Dziady* cz. III (*Ustęp*) Autor: (Adam) Mickiewicz

Uwaga: informacje w nawiasach nie są obowiązkowe.

b)

Bić. To jest stara metoda. Lub: *Treserem może zostać każdy człowiek z cyrku. Wszystkie naraz jeszcze nigdy się nie zbuntowały.* Lub: *Czy one w ogóle wiedzą, że siedzą w klatce?*

Schemat punktowania

2 p. – podanie autora i tytułu oraz trafnego cytatu.

1 p. – podanie autora i tytułu lub trafnego cytatu.

0 p. – 1 poprawne przyporządkowanie LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.1. (0–1)

Przykładowe odpowiedzi

- *Pochodzenie języka.*
- *Początki języka.*
- *Geneza języka.*
- *Skąd się wziął język?*
- *Do czego jest nam potrzebny język?*

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
- 0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.2. (0–1)

Przykładowe odpowiedzi

Naukowiec uznaje zgłębianie istoty języka za najważniejszy problem, a pomija badania związane z innymi dziedzinami nauki. Uważa, że rozwiązanie tej kwestii pozwoli odpowiedzieć na „wielkie pytania” współczesnej nauki dotyczące egzystencji człowieka. Aby sformułować i odpowiedzieć na „wielkie pytania”, musimy najpierw zgłębić wiedzę na temat języka.

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
- 0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.3. (0–1)

Przykładowe odpowiedzi

Kultura ewoluowała od zdolności imitacyjnych do posługiwania się pojęciami abstrakcyjnymi.
Kultura jest konsekwencją rozwoju człowieka
Kultura powstała także w drodze ewolucji.

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawnie sformułowany argument.
- 0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.4. (0–2)

Przykładowe odpowiedzi

że – wprowadza zadanie, które dopełnia informację zawartą w zdaniu nadrzędnym – *To kultura sprawiła, że język wyrwany został z okowów dosłowności, dzięki czemu stał się środkiem wyrazu uczuć czy idei rodzących się w naszych umysłach.*
ale – wprowadza zdanie przeciwstawne – *Kultura wcale nie jest więc zaprzeczeniem „logiki” ewolucji biologicznej, ale jej wytworem.*

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawne sformułowanie argumentu.
- 0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.5. (0–1)**Przykładowe odpowiedzi**

Człon *inter-* wskazuje związek między dwoma elementami, istnienie ich części wspólnej lub zależności między nimi.

Schemat punktowania

1 p. – poprawne wyjaśnienie.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 2.6. (0–1)**Przykładowe odpowiedzi**

Zrozumienie fenomenu języka jest możliwe dzięki nauce – m.in. nowo powstałym narzędziom stworzonym przez neuronaukę.

Sposób rozwiązania problemu znajduje się blisko.

Odkrycie istoty języka jest możliwe/ łatwe do osiągnięcia.

Schemat punktowania

1 p. – poprawne wyjaśnienie.

0 p. – odpowiedź błędna LUB brak odpowiedzi.

Zadanie 3.

Temat 1. **Czym dla człowieka może być dom rodzinny? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do fragmentu *Starego domu* Andrzeja Stasiuka i do innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.**

Kryteria oceny rozprawki

A	Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	B	Uzasadnienie
6	Stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu	18	Uzasadnienie trafne i pełne
		12	Uzasadnienie trafne i częściowe
3	Stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu	8	Uzasadnienie trafne
		4	Uzasadnienie częściowe
0	Stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0	Brak uzasadnienia

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0
Jeśli w kategorii A praca uzyska 3
Jeśli praca składa się z mniej niż 2:
Pojawienie się rzeczowego błędu k
Objaśnienia dotyczące kryt

C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
gzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
go dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.
oceny rozprawki

A. Sformułowanie stanowiska
Stanowisko będące rozwiązaniem

Adekwatność to odpowiedź
ambiwalentną wobec istoty p

Sformułowanie stanowiska
niepełnego zrozumienia tekst
Wypowiedź argumentacyjna
niezwiązane z poleceniem.
Sformułowanie stanowiska n

B. Uzasadnienie stanowiska
Uzasadnienie nie musi być g
Uzasadnienie:

- **pogłębione** to uzasadnie
 - **trafne** zawiera logicznie
- Szerokość** uzasadnienia oceniz

Uzasadnienie jest:

- **szerokie**, jeśli zdający tr
 - **wąskie**, jeśli zdający tra
 - **częściowe**, jeżeli (a) ni
- argumenty są niepoparte
Wypowiedź argumentacyjna,
lub rozwija myśli niezwiązane

C. Poprawność rzeczową o
uzasadnienie stanowiska woł

Błąd kardynalny to błąd r
interpretacyjnego przywołan

D. Kompozycja oceniana jes
wziąć pod uwagę, czy w teks

w postaci tezy lub hipotezy). Zdający powinien zrozumieć problem postawiony w poleceniu i sformułować blemu. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **udaną próbą odpowiedzi problemu**.

odność, współmierność) **stanowiska i problemu** (zdający może się zgodzić, nie zgodzić, zachować postawę).

ego częściowo udaną próbą odpowiedzi problemu jest skutkiem niepełnego zrozumienia problemu lub tej brak stanowiska, może zawierać jedynie streszczenie tekstu, biografię autora itp. lub rozwijać myśli stanowić wyodrębnionej części rozprawki.

niane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.
wyodrębnioną częścią rozprawki.

tórym zdający **wnikliwie** odniósł się w rozwinięciu do **wszystkich elementów** polecenia, ne argumenty (czyli stwierdzenia poparte przykładami) za przyjętym rozwiązaniem problemu. odstawie tego, czy zdający w swojej wypowiedzi odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu.

niósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu, iósł się tylko do niektórych elementów wskazanych w poleceniu (np. nie odniósł się do podanego w zadaniu tekstu kultury), i argumentów nie można uznać za logicznie poprawne wobec przyjętego stanowiska lub (b) niektóre dami, lub (c) niektóre argumenty są wzajemnie sprzeczne. j **brak uzasadnienia**, nie zawiera logicznie poprawnych argumentów za przyjętym rozwiązaniem problemu owiskiem.

na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na lemu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

z świadczący o nieznanomości (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu z zdającego.

głędu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z gatunkiem wypowiedzi. Należy ały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity niezbędne dla jasnego przedstawienia

stanowiska i uzasadniających luk i zbędnych powtórzeń).

Kompozycja jest **funkcjonalna** i realizowanymi w tekście funkcjami

E. Spójność lokalną oceni sąsiedztwie zdaniami w akapicie, a nie samą sobą ani logicznie, ani gramatycznie.

F. Styl tekstu ocenia się ze względu na

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowa wypowiedzi, sytuacji i egzystencji, odstępstwa od stosowności
- **częściowo stosowny**, jeśli pojawiają się wyrazy i konstrukcje, które mieszają różne style
- **niestosowny**, jeśli wypowiedź wypracowania nie musi

G. Poprawność językowa ocenia się pod kątem fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja, w jakim tekst jest pisany, nie składniowe. Błędów logicznych

H. Poprawność zapisu ocenia się pod kątem (błędy interpunkcyjnej w zapisie) oraz ich **wagę** (błędy interpunkcyjne i klasyfikacja błędów interpunkcyjnych)

mentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie oraz konsekwentnie uporządkowane (bez

li podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści retorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim znacznym zaburzeniu spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku literackiego, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszczalne są drobne, sporadyczne

wypowiedzi zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. w wypowiedzi mieszają się język potoczny, nieoficjalny, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.

Wypowiedź uznaje się za uzasadnioną, jeśli jest funkcjonalna.

Wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Wypowiedź z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Wypowiedź jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, np. nadmierna metaforyka, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub błędy stylistyczne.

Wypowiedź ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości wypowiedzi i nierazące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego z 2016 r. Jerzego Podrackiego.

Temat 2. Zinterpretuj podane zdanie i postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

Kryteria oceny interpretacji

A	Koncepcja interpretacyjna	B	Uzasadnienie
9	Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne	15	Uzasadnienie i precyzja
6	Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne	10	Uzasadnienie
3	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem	5	Uzasadnienie częściowe
0	Brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0	Brak argumentów uzasadniających

UWAGA
Jeśli w kategorii A praca uzyska 0
Jeśli w kategorii A praca uzyska 2
Jeśli praca składa się z mniej niż 2:
Pojawienie się rzeczowego błędu k

r. Postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

etyckiego

nie	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
nie	4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierzające	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierzające
e	2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rające	2	Liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rające
afne												
ch	0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rające	0	Liczne błędy rające

egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
gzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
go dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów

Objaśnienia dotyczące kryteriów

A. Koncepcja interpretacji (wyrażonym np. w postaci tezy i hipotezy), a także czy zdający ceni

Koncepcja może być:

- **częściowo sprzeczna** z tezą i hipotezą
- **całkowicie sprzeczna** z tezą i hipotezą
- **spójna**, gdy obejmuje i tezę i hipotezę
- **niespójna**, gdy jest fragmentaryczna, tzn. rekonstruuje pojedyncze sensy cząstkowe (np. z poszczególnych strof tekstu) bez wskazania sensu całościowego utworu (niesprzeczne z interpretacją)

Brak koncepcji to brak tezy i hipotezy, a np. streszczeniem. Koncepcja może być także

B. Uzasadnienie interpretacji
Uzasadnienie może być:

- **trafne**, jeśli zawiera sensy wywodzące się ze sfunkcjonalizowanej analizy
- **częściowo trafne**, jeśli sensy zostały sformułowane przez zdającego
- **pogłębione**, jeśli znajduje się odwołanie do kontekstu filozoficznego, kulturowego, historycznego
- **niepogłębione**, gdy zdający nie odwołuje się do sfunkcjonalizowanej analizy

C. Poprawność rzeczowa ocenia się na podstawie koncepcji interpretacyjnej uwzględniając

Błąd kardynalny to błąd interpretacyjny przywołany

Wskazywanie źródeł i kontekstów

efektem poszukiwania przez zdającego całościowego sensu utworu, tzn. jest pomysłem na jego odczytanie (hipotezy interpretacyjnej). Ocenia się ją ze względu na to, czy jest **niesprzeczna z utworem** i czy jest o sensów niedosłownych interpretowanego utworu, czy czyta go jedynie na poziomie dosłownym.

– jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekście.

– jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekście.

– całość odszukane przez piszącego sensy utworu.

– fragmentaryczna, tzn. rekonstruuje pojedyncze sensy cząstkowe (np. z poszczególnych strof tekstu) bez wskazania sensu całościowego utworu (gdy zawiera luźno powiązane, niepowiązane lub wzajemnie wykluczające się odczytania sensu utworu i utworu).

– poszukiwania sensu utworu (całościowego i/lub sensów cząstkowych) – praca nie jest interpretacją, interpretacyjna nie musi stanowić wyodrębnionej części pracy, może wynikać z jej całościowej wymowy.

– oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

– **niepowiązane z tekstem argumenty za odczytaniem sensu utworu**. Argumenty muszą wynikać z tekstu, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstu.

– oprócz argumentów niepowiązanych z tekstem lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy – każdy jeden argument powiązany z tekstem i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy.

– potwierdzenie nie tylko w tekście, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym, społecznym, politycznym, ekologicznym, ekonomicznym, prawnym, religijnym, etycznym, estetycznym, filozoficznym, kulturowym, społecznym, politycznym, ekologicznym, ekonomicznym, prawnym, religijnym, etycznym, estetycznym).

– przywołuje argumenty tylko z tekstu albo tylko z kontekstu. Wszystkie argumenty muszą być

– na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sens, a nie błędy rzeczowe.

– świadczący o nieznaności (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu z zdającego.

D. Kompozycja jest oceniana gatunkiem wypowiedzi. Należy zwrócić uwagę na konieczność logicznej oraz konsekwentnej

Kompozycja jest **funkcjonalna** i realizowanymi w tekście funkcjonalna.

E. Spójność lokalną oceni sąsiedztwie zdaniami w akapicie ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie.

F. Styl tekstu ocenia się ze względu na

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowa wypowiedzi, sytuacji i cel wypowiedzi od stosowności
- **częściowo stosowny** do wypowiedzi pojawiają się Mieszanie różnych stylów
- **niestosowny**, jeśli wypowiedź ma charakter obrazliwy. Styl wypracowania nie nadaje się

G. Poprawność językowa ocenia poprawność fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja w jakim tekst jest pisany, nie składniowe. Błędów logicznych

I. Poprawność zapisu oceni oraz ich **wagę** (błędy rażące interpunkcyjnej w zapisie i klasyfikacja błędów interpunkcyjnych)

względem na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia gatunkiem pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity i koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są uporządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

li podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i retorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest

na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim Znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku wypowiedzi, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. mieszanie i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka. Wypowiedź uznaje się za uzasadnioną, jeśli jest funkcjonalna.

Wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Wypowiedź zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Wypowiedź jest ze względu na **liczbę i wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, np. nadużycie metafory, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub błędy stylistyczne.

względem na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu i rodzaju wypowiedzi). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i Komisji ds. Jerzego Podrackiego.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

1. W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa ucznia, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:
 - a. zmienionej kolejności liter w wyrazach,
 - b. wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
 - c. opuszczonego początku lub końca wyrazu,
 - d. występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
 - e. mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, q-om*,
 - f. mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
 - g. niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
 - h. pisowni niezgodnej z zasadami ortografii [od uczniów wymaga się dobrej znajomości zasad ortografii, co powoduje nadmierne do nich zaufanie i schematyczne ich stosowanie, np.: *startóje* bo *startować*, błędnej pisowni wyrazów, którymi nie rządzą zasady ortograficzne (których pisownię trzeba zapamiętać)],
 - i. błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.
2. Uczeń, u którego stwierdzono dysgrafię ma prawo pisać bardzo wolno i stawiać niekształtne litery, pisać mało czytelnie i poza liniami.
3. Wszystkie inne uchybienia w pracy nie są uzasadnione wymienionymi dysfunkcjami.